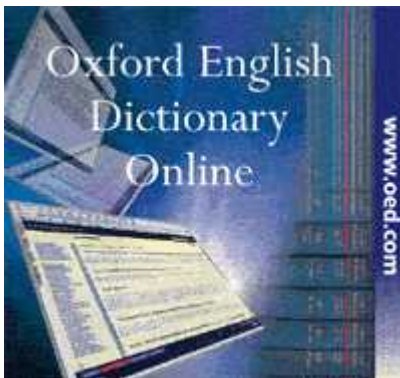

Helyszín: **MTA Könyvtára 1051 Budapest Arany János u. 1.**

Id pont: **2005. november 1.- december 7.**

Az *Oxford University Press (OUP)*, a világ legnagyobb egyetemi kiadója átmeneti hozzáférést biztosít több adatbázisához. Az adatbázisokat az Akadémiai Könyvtár számítógépein lehet elérni 2005. november hónapban.

(1.)
Oxford English Dictionary:

<http://dictionary.oed.com>

A több mint félmillió szócikket tartalmazó Oxford English Dictionary, népszerű rövidítéssel OED, a világ legnagyobb szótára, az angol nyelv alapvető kézikönyve, amelynek tárgya a Föld bármely pontján beszélt angol dialektusok összessége. A jelenkori, *szinkron* nyelv folyamatos feltárása mellett az OED hatalmas, történelmi jellegű (*diakron*) gyűjtemény is, amelyben egy adott szóra vonatkozó nyelvtörténelmi idézetek megjelenésük kronológiai sorrendjében találhatók a szócikkek alatt: ez az etimológiai szempont plastikusan mutatja a nyelv fejlődését az elmúlt 1500 évben. (Megjegyzendő, hogy az MTA Könyvtárának olvasótermi szabadpolcán hozzáférhető az OED 2. kiadásának 23 kötete.) Az OED 2. kiadása nyomtatott és CD-ROM formátum mellett 2000 óta online is elérhető:

Bemutató az OED-ről: <http://dictionary.oed.com/tour/>

Segítség az OED használatához: <http://www.oed.com/help/>

Az OED rövid története

Az Oxford English Dictionary a londoni filológiai társaság kezdeményezéséből nőtt ki. A Philological Society tagja, *Richard C. Trench* két előadást tartott 1857 novemberében *On some deficiencies in our English Dictionaries* címmel:

<http://www.oed.com/archive/paper-deficiencies/>

A Társaság ezt követően felhívást tett közzé egy mérlegen új, az angol-szász időkig visszatekintő szótár összeállítására. A Philological Society és a Clarendon Press (Oxford University Press) 1879-ben kötött szerződést, s *James A. H. Murray* szerkesztésében elkezdődött a munka az akkor még *New English Dictionary*-nek nevezett OED-n. Az első kötet 1884-ben jelent meg, az utolsó 1928 áprilisában – a négy kötetre tervezett munka végül 400,000 szócikket tartalmazó tíz kötet lett. A történeti elv központi szerepe miatt a szótár neve is megváltozott: *A New English Dictionary on Historical Principles*. Az első példányokból jutott V. György királynak és Calvin Coolidge-nak, az USA elnökének is. Időközben Murray szerkesztő ségi gárdájához csatlakozott *Henry Bradley*, *W.A. Craigie* és *C.T. Onions* – mindhárman későbbi szerkesztői is lettek az OED-nek. Ld.:

<http://www.oed.com/about/editors/>

Murray az OED befejezését már nem érte meg; 1915-ben meghalt. A szótárszerkesztés azonban folytatódott és 1933-ban napvilágot látott az első kiegészítő kötet. Ugyanebben az időben az alapszótárt is – 12 kötetben – újranyomták: ekkor nyerte el mai nevét. Újabb pótkötet készítése *Robert Burchfield* szerkesztői kinevezésével indult 1957-ben. Az Additions című kiegészítés 1972 és 1986 között négy kötetben jelent meg.

A modernizálás munkáját az 1984-ben indított New Oxford English Dictionary Project keretében 1989-re fejezték be. Ekkor jelent meg a szupplementumok beintegrálásával készült 20-kötetes 2. (nyomatott) kiadás *John Simpson* és *Edmund Weiner* szerkesztésében. A projekt eredménye az OED elektronikus törzsanyagának létrehozása SGML-kóddal. Ennek alapján készült el az OED CD-ROM kiadása 1992-ben. Az 1989-es 2. kiadás után még két papír alapú pótkötet jelent meg 1993-ban és 1997-ben.

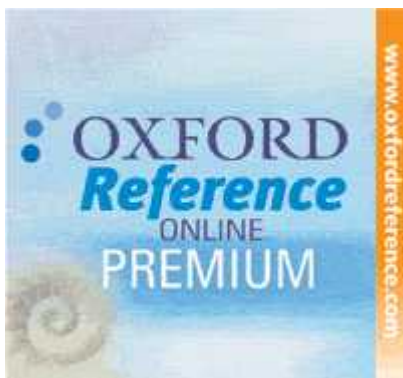
A 2000-ben megjelent elektronikus változat, az OED Online mindezt integrálta és a monumentális anyagtömeg egyetlen felületen kereshető. A bővítés, korrigálás és revízió folyamatosan, negyedévenként történik.

Az OED Online előfizetéses szolgáltatás – az előfizetés feltételeit ld.

<http://dictionary.oed.com/subscribe/>

Végül egy frappáns vélemény. Robert McCrum, a *The Observer* újságírója az OED Online megjelenése kapcsán Samuel Johnson két és fél évszázaddal korábbi munkájára hivatkozik, amellyel az olasz *Vocabulario degli Accademici della Crusca* (1612) és a francia *Le dictionnaire de l'Académie française* (1694) után végre az angol ajkúak számára is megszületett a szótár-mestermű, az *első kézikönyv*:

'In the history of the English language... 14 March 2000 deserves to be compared to 15 April 1755, the publication day of Dr Johnson's Dictionary.'

(II.)
Oxford Reference Online: Premium
plus
Western Civilization Collection
<http://www.oxfordreference.com>

25 diszciplína több mint 1 millió meghatározását tartalmazza az ORO – gyorsreferenzs jellegű információ és világhírű tudósok által írt átfogó, alapos elemzések egyaránt kereshetők egyetlen közös felületen. A 2002-ben indított Core Collection után 2003-ban jelent meg a referenzskollekció Premium változata. A legújabb kedvezmény, hogy a Western Civilization Collection kézikönyvei is integrált módon kereshetők az ORO előfizetési csomagon belül. A keresési módokról, a gyűjteményben fellelhető forrásokról szóló bemutató demót ld:

<http://www.oxfordreference.com/pages/demo>

F jellemzők:

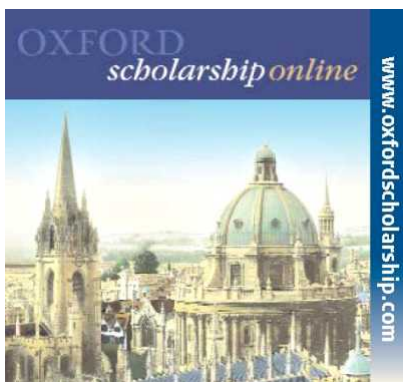
- Több mint 100 gyorsreferenzs kézikönyv
- Az *Oxford Companions* sorozat darabjainak összes szócikke
- Az *Oxford Dictionary of Quotations* összes szócikke
- 36 ezer különféle bibliográfia
- 1400 link külső webforrásokhoz
-

A kereshető referenzsművek teljes listája:

http://www.oxfordreference.com/pages/Subjects_and_Titles__2F.html

Az Oxford Reference Online előfizetéses szolgáltatás. Az előfizetési feltételekről ld:

http://www.oxfordreference.com/pages/ROW_PRICING

(III.)

Oxford Scholarship Online:

<http://www.oxfordscholarship.com>

Az OSO az Oxford University Press társadalomtudományi és humaniora kiadványainak online kiskönyvtára. Ma már 1000 körüli a csomagban szereplő monográfiák száma; egytől egyig az egyetemi kiadó kiadványainak krémje. Minden évben kb. 200 új címmel gazdagodik az Oxford Scholarship Online – 2005 októberében pl. 26 kötet került be. Teljes keresztkeresési funkcióval, gazdag járulékos adatokkal, ingyenes absztrakt és kulcsszó-megjelenítéssel, teljes-szöveg megjelenítéssel (ez utóbbi csak előfizetőknek).

Az OSO-könyvek szerzői indexe:

http://www.oxfordscholarship.com/oso/public/content/author_index/authors_a.html

Az OSO-könyvek címindexe:

http://www.oxfordscholarship.com/oso/public/content/titles_index/titles_first.html

Az újdonságokról, újonnan feltett művekről:

http://www.oxfordscholarship.com/oso/public/whats_new.html

Az Oxford Scholarship Online előfizetési szolgáltatás. Az előfizetési feltételekről ld.:

http://www.oxfordscholarship.com/oso/public/subscriber_services.html

Az Oxford Online adatbáziskollekciójának összefoglaló honlapja:

<http://www.oxfordonline.com>

Az Oxford University Press az Oxfordi Egyetem alapintézménye, az Egyesült Királyság egyik Privilegizált könyvkiadója – a másik a Cambridge University Press – <http://www.cambridge.org/>. Ennek lényege, hogy a Korona örökös copyrightjához tartozó két művet, a *Book of Common Prayer*t, az anglikán egyház hivatalos imakönyvét, valamint az 1611-ben megjelent I. Jakab-féle Bibliát (*Authorised Version of the Bible*) csak ez a két kiadó jogosult közzétenni – az uralkodó magánnyomdászán kívül. Az Oxfordi Egyetem honlapja:

<http://www.ox.ac.uk/>